

Diskrimineringsnämnden,
årsberättelse 2009

Innehåll

1. Diskrimineringsnämnden som rättsskyddsorgan	2
1.1 Diskrimineringsnämndens sammansättning	3
1.2 Diskrimineringsnämndens uppgifter	4
1.3 Behandling av ansökan i diskrimineringsnämnden	6
2. Fall som behandlats av diskrimineringsnämnden	7
3. Utlåtanden av diskrimineringsnämnden	9
4. Övriga beslut	13
4.1 Diskrimineringsnämndens beslut 26.3.2009 om användningen av samiska vid uppgörandet av ansökningar	13
5. Övrig verksamhet	14
Ärenden som inkommit till diskrimineringsnämnden och beslut 2008–2009	16

1. Diskrimineringsnämnden som rättsskyddsorgan

Diskrimineringsnämnden grundades 2004 genom lagen om likabehandling. Den är ett expertorgan som övervakar att lagen om likabehandling efterlevs, genom att som ett självständigt rättsskyddsorgan behandla ansökningar som inkommit till den. Diskrimineringsnämnden fungerar som ett alternativt rättsskyddsorgan till underrättsförfarandet och dess behörighet kommer i andra hand med hänsyn till andra rättsskyddsorgan.

Målen i EU-direktiv 2004/43 verkställdes i Finland genom lagen om likabehandling, som trädde i kraft den 1 februari 2004, samt lagen om minoritetsombudsmannen och diskrimineringsnämnden. Till diskrimineringsnämndens behörighet hör åtgärder mot etnisk diskriminering. Då nämnden tolkar begreppet diskriminering tar den hänsyn till lagen om likabehandling, grundlagen och internationella avtal om mänskliga rättigheter samt rättsnormerna inom Europeiska unionen.

Enligt Förenta Nationernas internationella konvention om avskaffandet av alla former av rasdiskriminering är all segregering på grund av ras, hudfärg, härkomst och nationellt eller etniskt ursprung förbjuden.

Medlemsstaterna i Europeiska unionen har ratificerat de relevanta internationella konventionerna om mänskliga rättigheter i vilka man förbjuder diskriminering i både vidare och snävare bemärkelse.

Enligt lojalitetsprincipen ska medlemsstaterna genomföra alla allmänna åtgärder och specialåtgärder som behövs för att uppfylla och säkra de förpliktelser som härleds ur avtal eller bestämmelser från unionens organ. Staterna ska också göra allt för att uppnå de gemensamt uppställda målen. Medlemsstaterna ska avhålla sig från alla åtgärder som är ägnade att skada de mål som Europeiska unionen har uppställt i sina grundfördrag.

Tolkningen av lagen om likabehandling är bunden till de direktiv av Europeiska gemenskapen som den är byggd på. Den ska m.a.o. tolkas på det sätt som avses i direktiven, även om bestämmelsernas ordalydelse inte till alla delar fullständigt motsvarar ordalydelsen i direktiven eftersom de är skrivna i en form som motsvarar den nationella rättsordningen. Bestämmelserna i lagen ska alltså tolkas i enlighet med de tolkningsavgöranden som EG:s domstol har gett i fråga om de nämnda direktiven.

1.1 Diskrimineringsnämndens sammansättning

Diskrimineringsnämnden består av ordförande och sex övriga ledamöter samt deras personliga suppleanter. Nämnden har en heltidsanställd sekreterare och en föredragande med uppgiften som bisyssla samt biträdande personal. Nämndens ordförande och ledamöter är förtroendevalda med uppgiften som bisyssla. Deras mandat löper på fyra år.

Statsrådet har utnämnt den andra diskrimineringsnämnden för mandatperioden 19 februari 2008–18 februari 2012.

Ordförande, tingsdomare, vicehäradshövding Jukka Rainio

Ledamöter:

Tingsdomare, vicehäradshövding Vilja Kutvonen, vice ordförande
Advokat, vicehäradshövding Markku Fredman
Hovrättsfiskal, vicehäradshövding Thea Lång
Juris kandidat Juhani Kortteinen
Politics doktor Inga Jasinskaja-Lahti
M. A., redaktör Adrian Soto

Suppleanter:

Häradsåklagare, vicehäradshövding Susanna Kuosmanen
Advokat, vicehäradshövding Kirsi Tarvainen
Vicehäradshövding, juris licentiat Hannu Kiuru
Professor, juris doktor Tuomas Ojanen
Professor, politics doktor Karmela Liebkind
Filosofie licentiat Ahmed Akar

Diskrimineringsnämndens ordförande, minst tre ledamöter och deras suppleanter jämte sekreteraren bör ha behörighet för domartjänst. Dessutom bör ledamöterna, suppleanterna och föredragande i diskrimineringsnämnden vara insatta i nämndens verksamhetsområde.

Ledamöterna och föredragande verkar under tjänsteansvar och de omfattas av bestämmelserna om domarjäv i rättegångsbalken.

Diskrimineringsnämndens sekreterare:

Vicehäradshövding, politics magister Tapio Susi (till den 30 september 2009)

Diskrimineringsnämndens föredragande med uppgiften som bisyssla:
Juris kandidat Juhani Kortteinen (nämndens sekreterare på viss tid fr.o.m. den 16 november 2009)

Biträdande personal:

Avdelningssekreterare Pasi Ontermaa
Planerare, visstidsanställd Magnus Nyström (1 juni 2009–31 december 2009)

1.2 Diskrimineringsnämndens uppgifter

Diskrimineringsnämnden är ett av statsrådet tillsatt opartiskt och självständigt rättsskyddsorgan baserat på lagen om likabehandling vilket behandlar ansökningar om etnisk diskriminering. Diskrimineringsnämnden ger vid sidan av tingsrätterna och förvaltningsdomstolarna bindande beslut i diskrimineringsfrågor. Ändring i dess beslut kan sökas hos förvaltningsdomstol (lagen om likabehandling 2004/21, lagen om minoritetsombudsmannen och diskrimineringsnämnden (2001/660 och 2004/22). Nämnden ersätter inte de besvärinstanser och -medel som är i bruk.

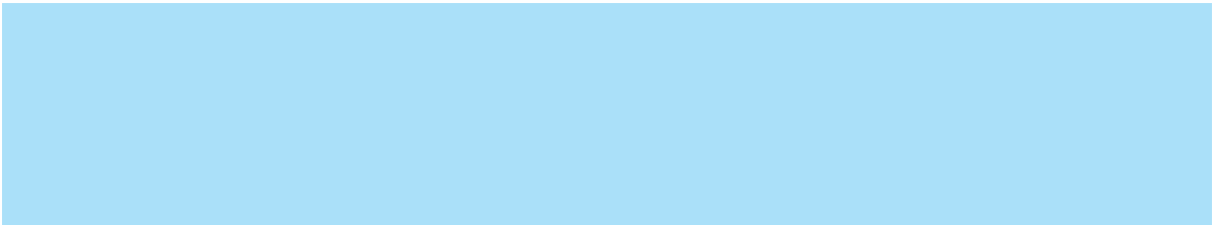
Nämndens uppgift är att ge rättsskydd åt dem som känner att de blivit diskriminerade eller utsatta för negativa motåtgärder av diskriminerande art. Med förbud mot motåtgärder avses att ingen ska hamna i en ofördelaktig situation för att han eller hon har klagat eller vidtagit åtgärder för att trygga sin rätt till likabehandling.

Diskrimineringsnämnden kan förbjuda att diskriminering eller motåtgärder på grund av etniskt ursprung fortsätter eller upprepas och för att beslutet ska efterföljas förelägga ett vite och döma att det ska betalas. Den kan också fastsälla en förlikning mellan parterna. Nämnden kan ge ett utlåtande om tillämpningen av lagen om likabehandling på begäran av domstol, minoritetsombudsmannen och andra myndigheter eller organisationer.

Diskrimineringsnämnden tillämpar lagen om likabehandling på alla slag av fysiska och juridiska personer i såväl privat som offentlig verksamhet inom Finlands jurisdiktion. Till tillämpningsområdet för lagen om likabehandling i den offentliga sektorn hör bl.a. staten, kommunerna och kommunförbunden samt den evangelisk-lutherska kyrkan och det ortodoxa kyrkosamfundet.

Diskrimineringsnämnden har rätt att av de myndigheter och utövare av verksamhet som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om likabehandling samt av deras anställda få utredningar om omständigheter som är nödvändiga för att kunna övervaka att förbudet mot etnisk diskriminering efterlevs samt för att utvärdera de åtgärder som planeras och genomförs för etnisk likabehandling. Skyldigheten att lämna en utredning kan förenas med hot om vite.

Diskrimineringsnämnden har rätt att höra experter, inhämta utlåtanden, beställa utredningar och förrätta syn.

Till diskrimineringsnämndens befogenheter hör att bekämpa diskriminering på grund av etnicitet då det är fråga om:

- villkor för självständig yrkes- eller näringsutövning eller stödjande av näringsverksamhet
- erhållande av utbildning eller yrkesvägledning
- medlemskap eller medverkan i en arbetstagar- eller arbetsgivarorganisation eller i andra organisationer vars medlemmar utövar ett visst yrke, eller de förmåner som dessa organisationer tillhandahåller
- socialservice och hälsovårdsservice
- socialskyddsförmåner eller andra stöd, rabatter eller förmåner som beviljas på sociala grunder
- fullgörande av värnplikt, frivillig militärtjänst för kvinnor eller civiltjänst
- tillhandahållande till allmänheten av bostäder, annan lös eller fast egendom eller tjänster som är allmänt tillgängliga, med undantag av rättshandlingar som hör till privatlivet och familjelivet.

Diskrimineringsnämnden behandlar inte sådana frågor kring arbetsförhållanden som hör till arbetarskyddsmyndigheterna. I detta fall avviker diskrimineringsnämndens uppgifter från rättsskyddsorganens uppgifter i många andra EU-länder.

När det gäller ansökningar till diskrimineringsnämnden kan nämnden begära förhandsavgöranden av Europeiska gemenskapernas domstol om det är nödvändigt för en korrekt tolkning av gemenskapsrätten.

1.3 Behandling av ansökan i diskrimineringsnämnden

Ärendet kan föras till diskrimineringsnämnden antingen av den som anser sig ha blivit utsatt för diskriminering eller av minoritetsombudsmannen. Ärendet anhängiggörs genom en skriftlig eller elektronisk ansökan.

Ansökan behandlas kostnadsfritt i diskrimineringsnämnden och handlingar och expeditioner är likaså kostnadsfria. För övriga rättegångskostnader står parterna själva.

Behandlingsprocessen i diskrimineringsnämnden är skriftlig. Ansökan kan göras på finska, svenska, samiska eller engelska. Diskrimineringsnämndens beslut ges på finska, svenska eller samiska.

En ansökan kan inte motiveras bara med ett påstående utan den som blivit utsatt för diskriminering bör kunna förete sådant konkret bevis att man kan anta att hon eller han har blivit föremål för diskriminering.

Då ansökan har inkommit till diskrimineringsnämnden ber man av den sökandes motpart, alltså den som påstås ha diskriminerat, ett svar inom bestämd tid.

Då motparten har lämnat in sitt svar till nämnden ber man av den sökande ett genmäle där den sökande kan besvara motpartens argument.

Då ärendet behandlas gäller bestämmelserna om bevisbörda i 17 § i lagen om likabehandling: om den sökande lägger fram en utredning som ger anledning att anta att förbudet i 6 § inte har överträtts, ska svaranden kunna visa att förbudet inte har överträtts.

Ärendet avgörs på föredragning vid nämndens sammanträden på basis av de skriftliga utredningar som inkommit. Diskrimineringsnämnden kan även anordna en muntlig behandling om det behövs för att utreda saken. Efter att diskrimineringsnämnden har gett sitt beslut sänds en expedition med besväransvisningar till parterna.

2. Fall som behandlats av diskrimineringsnämnden

Under 2009 har diskrimineringsnämnden sammanträtt sex gånger.

Nämnden fattade för första gången beslut rörande förmodad diskriminering vid ordnande av yrkesutbildning samt förmodad diskriminering vid beviljande av utkomststöd och behandling av ansökan om bostadsstöd.

Uleåborgs och Helsingfors förvaltningsdomstolar avvisade besvären mot nämndens två beslut. Det ena var ett förbud och det andra ett beslut att avslå ansökan. I båda fallen överklagades besluten hos högsta förvaltningsdomstolen. Nämndens förbudsbeslut mot diskriminering av samebefolkningen överklagades hos Rovaniemi förvaltningsdomstol, där de fortfarande behandlas. Vidare behandlas i Vasa förvaltningsdomstol ett besvär rörande diskrimineringsnämndens förbudsbeslut från 2007. Tills vidare har inte ett enda av nämndens avgöranden ändrats med anledning av besvär hos förvaltningsdomstolen.

Under 2009 har diskrimineringsnämnden avslagit fyra ansökningar och genom ordförandes beslut togs elva ansökningar inte upp till behandling då de inte hörde till nämndens behörighet. Tre av nämndens beslut överklagades i förvaltningsdomstol. Förbudsbesluten från 2008 har förelagts med hot om vite, men ännu har inget vite utdömts.

De fyra mest centrala fallen behandlas kort nedan.

Utförligare redogörelser för nämndens beslut finns på nämndens Internetsidor:

<http://www.syrjintalautakunta.fi>

Beslut att avslå ansökan som berör tillträde till restaurang

Senegalesen A var på väg med sin hustru B och sina vänner C, D, E, F och G till en restaurang i Helsingfors. Ordningssvakten H nekade A tillträde till restaurangen på grund av att A var klädd i byxor med benfickor. Diskrimineringsnämnden ansåg att restaurang T med stöd av 5 § lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet har rätt att uppställa vissa villkor gällande kundernas klädsel på basis av rörelsens verksamhetsidé, så länge villkoren för tillträdet inte är diskriminerande i sig. A har haft sådana byxor med benfickor som nämns i restaurangens klädselanvisningar och den sökande har inte kunnat påvisa att restaurangen har tagit emot andra kunder som varit klädda i byxor med benfickor. Således har restaurang T:s tillvägagångssätt inte till dessa delar kunnat anses utgöra diskriminering. I grova fall anses det även avvika från allmänt vedertagna villkor att man betjänar kunden på ett förödmjukande, nedlåtande eller på annat sätt sårande sätt. Beslutet om att ta emot en kund och tillvägagångssätten i samband därmed ingår i den allmänna serviceverksamheten på en restaurang. Samtalet som den sökande hävdar var sårande har endast förts med B efter att de övriga i sällskapet hade avlägsnat sig, eftersom A hade nekats tillträde till restaurangen. Eftersom B efter detta hade återvänt till restaurangen för att få restaurangchefens kontaktuppgifter för att reda ut saken senare, utan att hon eller någon annan i sällskapet försökte komma in på restaurangen, anser diskrimineringsnämnden att det inte längre har varit fråga om verkställande av beslutet att neka kunderna tillträde till restaurangen. Diskrimineringsnämnden anser det inte klarlagt att restaurang T:s ordningssvakter har diskriminerat de sökande.

Beslut 11.5.2009,
diarienummer 2009/595

Nämnden lät bli att ge förbudsbeslut i brist på förutsättningar

Eftersom affärsrörelsen, som har drivits under firmamamn, har bytt affärsidkare, ansåg diskrimineringsnämnden inte att det fanns förutsättningar att ge ett förbudsbeslut rörande den affärsrörelse vars verksamhet hade upphört.

Beslut 11.5.2009,
diarienummer 2008-1347/Pe-2

Beslut att avslå ansökan som berör tillhandahållande av socialtjänster

A ansåg sig ha blivit utsatt för diskriminering vid behandlingen av ansökan om utkomststöd och bostad på grund av sin invandrarbakgrund. Diskrimineringsnämnden ansåg det klarlagt att det faktum att A ombads skicka tilläggsutredningar och att beslutet om hans ansökan om utkomststöd dröjde inte avvek från de normala tillvägagångssätten hos social- och hälsovårdsväsendet i staden C.

Diskrimineringsnämnden ansåg att A inte hade blivit diskriminerad när han ansökte om utkomststöd och bostad från staden C.

Beslut 10.8.2009,
diarienummer 2009/1081

Beslut att avslå ansökan som berör erhållande av utbildning

A ansåg sig ha blivit utsatt för diskriminering på grund av sin invandrarbakgrund på läroanstalten X:s social- och hälsovårdsutbildning.

Den sökande deltog i det utbildningsprogram inom social- och hälsovård för invandrare som Arbetskraftbyrån upphandlat som Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och som läroanstalt X ordnade. Diskrimineringsnämnden ansåg att läroanstalt X i sin utredning hade kunnat påvisa att betygssättningen av den sökande och läroanstaltens övriga förfarande vad gällde hennes utbildning hade baserat sig på sakliga och acceptabla skäl. Diskrimineringsnämnden ansåg inte att den sökande hade blivit diskriminerad vid utbildningen som läroverket ordnade och avslög därmed ansökan.

Beslut 15.12.2009,
diarienummer 2009/2266

3. Utlåtanden av diskrimineringsnämnden

Enligt 14 § lagen om likabehandling kan domstolar, minoritetsombudsmannen och andra myndigheter samt föreningar begära diskrimineringsnämndens utlåtande om tillämpningen av ifrågavarande lag i frågor som gäller etnisk diskriminering.

Diskrimineringsnämndens utlåtande är inte bindande för den som bett om det.

En domstol kan be om ett utlåtande i samband med talan om gottgörelse eller annat ärende som den behandlar och som berör diskriminering.

En myndighet kan också be om ett utlåtande då den förbereder utarbetandet av en likabehandlingsplan eller översyn av en gammal plan. Att övervaka likabehandlingsplaner ingår dock inte i diskrimineringsnämndens befogenheter.

Diskrimineringsnämndens mest centrala utlåtanden finns i sin helhet på nämndens Internetsidor under utlåtanden:

<http://www.syrjintalautakunta.fi>

3.1.1 Utlåtande till Rovaniemi förvaltningsrätt i ett ärende som gäller Rovaniemi stad

Rovaniemi förvaltningsrätt har bett om diskrimineringsnämndens utlåtande om ett besvär från Rovaniemi stad gällande diskrimineringsnämndens beslut 27.11.2008 (SM Dnr. 2008-25/pe-2), i ett ärende som gäller dagvård för samiska barn.

Diskrimineringsnämnden framför följande i sitt utlåtande:

1) Upphävande av vite

Diskrimineringsnämnden har på de grunder som framgår av beslutet ansett det nödvändigt att förelägga vite för att nämndens förbudsbeslut omedelbart ska iakttas.

Rovaniemi stad har inte framfört sådana grunder för sina krav som skulle ge anledning att upphäva vitet.

2) Rovaniemi stads skyldigheter

Till diskrimineringsnämndens befogenheter hör enligt 13 § 1 mom. lagen om likabehandling givande av förbudsbeslut som gäller diskriminering.

Diskrimineringsnämndens beslut gällde Rovaniemi stads dagvårdsarrangemang för samiska barn och i beslutet har tydligt angetts vilka slags förfaranden nämndens förbudsbeslut gäller. Nämnden har befogenhet att ge förbudsbeslut när det gäller diskriminering men den kan inte bestämma hur Rovaniemi stad ska förverkliga sin samiskspråkliga dagvård.

3) Bestämmande av tidsgräns

Diskrimineringsnämnden har inte ansett det nödvändigt att bestämma en särskild tidsgräns för iakttagandet av förbudsbeslutet, eftersom Rovaniemi stad inte har framfört en redogörelse med önskan om mer tid för att iaktta nämndens beslut.

Enligt 10 § viteslagen får diskrimineringsnämnden döma ut vite om en part utan giltig orsak har underlåtit att uppfylla förbudsbeslutet.

Diskrimineringsnämnden har alltså möjlighet att låta bli att döma ut vite om Rovaniemi stad framför en giltig orsak till varför diskrimineringsnämndens förbudsbeslut inte har efterlevts, eftersom diskrimineringsnämnden enligt 22 § viteslagen ska höra Rovaniemi stad innan vite döms ut.

Vidare kan vitet som förelagts Rovaniemi stad enligt 11 § viteslagen dömas ut till nedsatt belopp, om staden vid hörandet i enlighet med 22 § viteslagen visar att diskrimineringsnämndens förbudsbeslut till väsentlig del har uppfyllts eller att det finns någon annan grundad anledning att nedsätta vitet.

4) Vitets rimlighet

Diskrimineringsnämnden har förelagt kommunen ett vite. Kommunen är ett offentligt samfund och har enligt 22 § grundlagen en särskild skyldighet att för egen del se till att de grundläggande rättigheterna och de mänskliga rättigheterna tillgodoses.

Offentliga samfund förelades ifjol viten på upp till 2 000 000 euro för att genomföra skyldigheterna i lagstiftningen om vårdgaranti. Vitet som diskrimineringsnämnden har förelagt offentliga samfund är litet. På basis av det ovannämnda och de skäl som framgår av diskrimineringsnämndens beslut kan det vite som förelagts inte anses vara orimligt.

Beslut 9.2.2009,
diarienummer 2008-25/pe-2

3.1.2 Utlåtande till minoritetsombudsmannen om tillämpningen av lagen om likabehandling

Minoritetsombudsmannen bad diskrimineringsnämnden ge ett utlåtande enligt 14 § lagen om likabehandling om tillämpningen av nämnda lag i ett fall som gällde etnisk diskriminering, speciellt beträffande innehållet och tillämpningsområdet i 2 § 1 mom. punkt 1 i lagen.

I sitt utlåtande konstaterade diskrimineringsnämnden att i enlighet med 2 § 1 mom. lagen om likabehandling tillämpas lagen på såväl offentlig som privat verksamhet när det är fråga om villkor för självständig yrkes- eller näringsutövning eller stödjande av näringsverksamhet.

Enligt regeringens proposition ska lagen tillämpas på alla fysiska och juridiska personer i såväl privat som offentlig verksamhet och diskriminering ska också vara förbjuden när avtal ingås mellan näringsidkare. Inte heller en kommun ska kunna välja avtalspart på diskriminerande grunder när man ingår entreprenad- och uppdragsavtal.

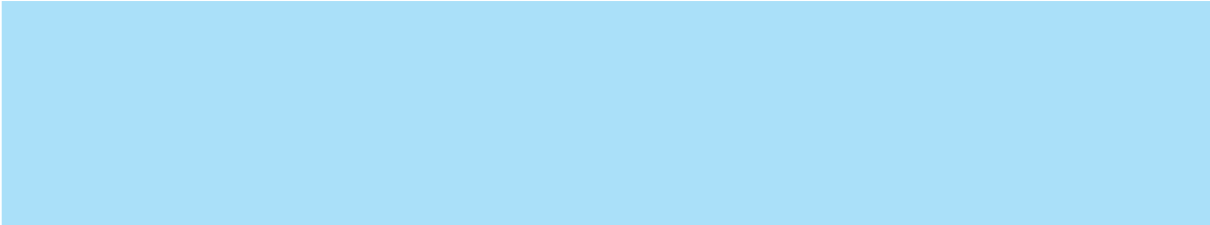
Bedömningen av en persons lämplighet, pålitlighet, goda rykte, soliditet och uppenbara förmåga inom näringarna får inte byggas på diskriminerande grunder. (RP 44/2003 rd, s. 34).

Ur den hänvisning i regeringspropositionen enligt vilken inte heller en kommun ska kunna välja avtalspart på diskriminerande grunder när man ingår entreprenad- och uppdragsavtal, framgår att inte heller en näringsidkare kan handla diskriminerande i en motsvarande situation, oavsett om näringsverksamheten bedrivs av en juridisk person eller av en fysisk person.

Eftersom begreppet näringsidkare inte analyseras särskilt i regeringspropositionen kan hjälp till tolkning sökas i motsvarande lagstiftning jämte motivering. Man finner motsvarande bestämmelser främst i lagen om reglering av avtalsvillkor mellan näringsidkare (31.12.1993/1062), i vars 1 § 1 mom. näringsidkare förbjuds att i avtal som ingås med andra näringsidkare använda avtalsvillkor som är oskäliga för de näringsidkare som är den andra parten i avtalen med beaktande av de behov av skydd som sistnämnda näringsidkare har till följd av sin svagare ställning samt övriga omständigheter som inverkar på saken. Enligt regeringens proposition (RP 39/1993 rd) ska begreppet näringsidkare ges en bred tolkning.

För en näringsidkare inverkar valet av avtalspartner på diskriminerande grunder direkt på förutsättningarna för utövandet av näringen och utgör i lagen om likabehandling avsedd förbjuden diskriminering.

Diskrimineringsnämnden ansåg sålunda att 2 § 1 mom. punkt 1 i lagen om likabehandling kan tillämpas på fallet där parterna är näringsidkare i olika ställning, av vilka den ena är en privat näringsidkare av etniskt ursprung och den andra åter ett offentligt aktiebolag, och att avtalet i fallet i fråga, om att verka som ombudspost eller som någon annan postförmedlingsplats, är ett i regeringspropositionen avsett avtal mellan näringsidkare.

När det gäller näringsidkarnas bolagsformer och deras betydelse för tillämpningen av lagen om likabehandling verkar inte bolagens likhet, bolagsform eller storlek enligt motiveringen till lagen om likabehandling ha någon betydelse. Det väsentliga är hur direkt näringsidkaren av främmande etniskt ursprung kan identifieras med bolaget och dess verksamhet. Detta inverkar på huruvida man bedömer den ifrågavarande situationen där det är fråga om diskriminering av en privat näringsidkare och dennes rättsskydd. Även en juridisk person åtnjuter indirekt skydd av de grundläggande rättigheterna, men det är inte lika starkt som det grundläggande skyddet av rättigheterna hos individen. Ju längre en juridisk person står från individerna, och på motsvarande sätt ju mindre och mer indirekta åtgärdernas inverkan är på de konkreta förmånerna för individerna, desto mer osannolikt är det att en åtgärd riktad mot en juridisk person står i konflikt med individens grundrättigheter (Gl US 45/1997).

Då man bedömer om någon har hamnat i en ofördelaktig situation kan dessa faktorer emellertid ha betydelse. Näringsidkare som står i en likvärdig situation borde i allmänhet kunna ordna sina avtalsförhållanden på det sätt de vill utan att en yttre part ingriper i de föreliggande avtalsvillkoren.

Beslut 15.12.2009,
diarienummer 2009/3384

4. Övriga beslut

4.1 Diskrimineringsnämndens beslut 26.3.2009 om användningen av samiska vid uppgörandet av ansökningar

Diskrimineringsnämnden hade tidigare den linjen att ansökningar till nämnden kunde göras på finska, svenska eller engelska.

I samiska språklagen räknas inte diskrimineringsnämnden upp bland de myndigheter som lagen tillämpas på, men det gör minoritetsombudsmannen, justitiekanslern, justitieombudsmannen och konsumentklagonämnden. Däremot nämns i 2 § 2 mom. punkt 2 i nämnda lag att domstolar vilkas ämbetsdistrikt helt eller delvis omfattar de ovan nämnda kommunerna (samernas hembygdsområde) faller inom tillämpningsområdet.

Då skulle det kunna uppstå en situation där man inte kan göra en ansökan till diskrimineringsnämnden på samiska, men en samisktalande person som bor i samernas hembygdsområde kan besvära sig över nämndens beslut hos Rovaniemi förvaltningsdomstol på samiska.

Diskrimineringsnämnden ansåg att den vid tillämpningen av samiska språklagen bör jämföras med en förvaltningsdomstol, till vars ämbetsområde (som är hela Finland) kommunerna i samernas hembygdsområde hör.

Diskrimineringsnämnden beslöt att man får göra ansökningar till diskrimineringsnämnden på samiska.

5. Övrig verksamhet

Jur. kand. Juhani Kortteinen, som har verkat som diskrimineringsnämndens föredragande med uppgiften som bisyssla, verkade från och med den 16 november 2009 som nämndens sekreterare på viss tid.

Diskrimineringsnämnden fastställde den 26 mars 2009 anvisningarna om hantering av och offentlighet för nämndens handlingar. Den 10 augusti 2009 fastställde nämnden arkiveringsanvisningar och förvaringstider för nämndens handlingar. Nämndens sekreterare gjorde även upp skriftliga anvisningar för översättning av nämndens handlingar till svenska. Nämndens fallbeskrivningar översattes till svenska, men de publiceras först 2010, eftersom det tar lång tid att granska och korrigera översättningarna.

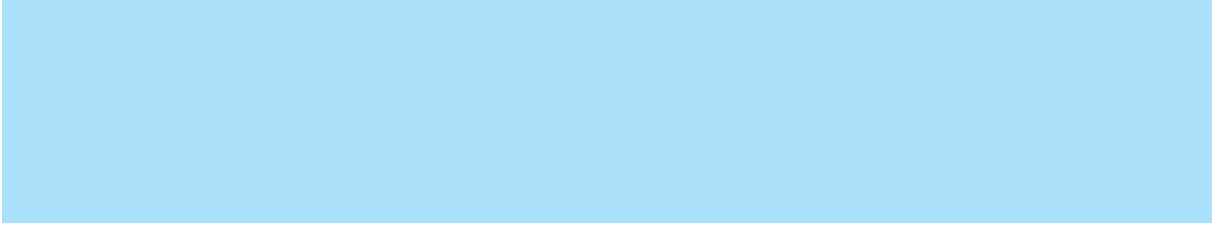
Diskrimineringsnämnden och dess sekreterares ställning blev klarare när justitiekanslern gav sitt beslut den 15 april 2009 med anledning av ett klagomål. Där befästs nämndens ställning som ett självständigt rättsskyddsorgan, som fattar självständiga och oberoende beslut. Sekreteraren arbetar som en tjänsteman som tjänar nämndens beslutsverksamhet men deltar inte i nämndens arbete i egenskap av beslutsfattande medlem och kan därmed inte likställas med nämnden. Diskrimineringsnämndens sekreterare står i tjänsteförhållande till inrikesministeriet, så inrikesministeriet kan införliva tjänstemannarättsliga bestämmelser som rör nämndens sekreterare i ministeriets arbetsordning.

Utvecklingen av nämndens webbsidor fortsatte och nämndens fallbeskrivningar från och med år 2005, som har utarbetats enligt förvaltningsdomstolens systematik, finns nu till påseende för allmänheten. I dem ingår sammandrag av fallbeskrivningarna och de egentliga avgörandena i ärendena, från vilka privata uppgifter har avlägsnats. Till webbsidan lades dessutom till en del på samiska och en ny rubrik, utlåtande, under vilken nämndens viktigaste utlåtanden finns. Fallbeskrivningarna formades även om så att man i samband med varje fallbeskrivning hittar förvaltningsdomstolens avgörande i de besvär som anförts mot nämndens beslut.

Diskrimineringsnämnden gav utrikesministeriet den rapport ministeriet hade begärt rörande utarbetandet av Finlands sjätte rapport på basis av FN:s konvention om medborgerliga och politiska rättigheter.

Nämndens första årsberättelse publicerades på finska, svenska, samiska, ryska och engelska. Årsberättelsen och dess språkversioner publicerades även på nämndens webbsida och den distribuerades så att den skulle nå fram till dem med potentiella rättsskyddsbehov.

Nämndens sekreterare presenterade lagen om likabehandling och nämndens arbete för invandrare vid utbildningsevenemang som ordnades i Uleåborg, Seinäjoki och Helsingfors.

Nämndens sekreterare deltog som inbjuden expert på kommissionens bekostnad i ett seminarium om tillämpningen av EU:s diskrimineringsdirektiv som hölls i Bryssel, samt i ett nordiskt seminarium i författningsrätt i Åbo som behandlade domstolarnas position vid tolkningen av grundläggande rättigheter och i ett seminarium i empirisk rättsutredning i Joensuu. Vidare fick sekreteraren under handledning lära sig om tingsrättens verksamhet vid Tusby tingsrätt i fem dagar samt om förvaltningsrättens arbete vid Helsingfors förvaltningsrätt under en dag.

Nämndens avdelningssekreterare deltog i en kurs i svenska samt i en kurs i hur man använder ett layoutprogram som nämnden hade införskaffat.

De verksamhetsanslag som hade anvisats för nämndens arbete visade sig vara otillräckliga. Detta berodde främst på publiceringen av de olika språkversionerna av nämndens årsberättelse samt på de extra kostnader som uppstod i samband med att sekreterartjänsten ledigförklarades, vilket man inte hade räknat med när man gjorde upp budgeten. På grund av de otillräckliga medlen sköt man upp publiceringen av nämndens broschyr till 2010.

**Ärenden som inkommit till diskrimineringsnämnden
och beslut 2008–2009**

	2008	2009	Yht. 08-09
Inkomna	15	23	38
Lösta i nämnden	12	10	22
Genom ordförandens beslut	11	13	24
Förbudsbeslut	2 (vite)	0	2
Begäran om utlåtande från förvaltningsdomstol	3	5	8
Begäran om utlåtande från myndigheter	2	3	5

**Diskrimineringsnämnden
PB 26, 00023 Statsrådet**

**E-post:
syrjintalautakunta@intermin.fi**

**Internet:
<http://www.syrjintalautakunta.fi>**

PUBLICERAD AV: DISKRIMINERINGSNÄMNDEN

MÅJ 2010